

Oikeusministeriö

Sisäministeriön lausunto sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamisesta. Sisäministeriö ei ole ollut edustettuna työryhmässä, jonka tehtävänä oli valmistella sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistaminen. Sisäministeriö lausuu asiasta seuraavaa.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan, että sakon täytäntöönpanosta annettu laki korvattaisiin uudella lailla sakon täytäntöönpanosta. Laissa säädettäisiin sakkorangaistuksen ja muiden rahamääräisten seuraamusten täytäntöönpanosta, sakon muuntorangaistuksen määräämisestä ja menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta. Lisäksi laissa olisi säännökset täytäntöönpanoon liittyvistä rekistereistä. Säännöksiä uudistettaisiin muun muassa siltä osin, minkä viranomaisten tehtäviin täytäntöönpanon eri vaiheet kuuluvat ja miten täytäntöönpanossa menetellään.

Lausunto

Yleistä

Sisäministeriön näkemyksen mukaan muutosesitykset ovat lähtökohtaisesti perusteltuja ja selkeyttävät viranomaisten välisiä tehtäviä. Sisäministeriö pitää tärkeänä, että hallitusohjelman kirjaukset huomioidaan esityksessä kattavasti. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että selvitetään ja vähennetään hallinnollisia menettelykäytäntöjä ja muuta poliisin byrokratiaa oikeusturvaa vaarantamatta. Samoin selvitetään ja siirretään pois poliisilta sellaiset poliisin tehtävät tai tehtäväalueet, joiden ei ole tarpeen kuulua poliisille. Hallitusohjelmassa myös todetaan, että poistetaan tietojenvaihdon esteitä rikostorjunnassa. Hallinnollista rikostorjuntaa koskevaa lainsäädäntöä kehitetään tukemaan niitä tarpeita, joita viranomaistoiminnan täysipainoinen ja tuloksekas toteuttaminen edellyttää.

Hallinnollisia seuraamusmaksuja koskevat muutosehdotukset

Esityksen sivulle 52 on kirjattu pysäköinninvalvonnasta annetussa laissa tarkoitetusta pysäköintivirhemaksusta. Myös poliisi panee täytäntöön vähäisessä määrin määräämiään pysäköintivirhemaksuja. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2023 poliisi määräsi noin 4 900 pysäköintivirhemaksua. Pysäköintivirhemaksujen täytäntöönpanoon ei esitetä muutoksia. Sisäministeriö esittää, että poliisin määräämien pysäköintivirhemaksujen täytäntöönpano siirretään Oikeusrekisterikeskukselle. Tällä mahdollistettaisiin poliisin keskittyminen ydintehtäviin hallitusohjelman mukaisesti.

Sisäministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ehdotetut muutokset

Sisäministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä koskevat muutokset liittyvät lakiin lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torkunnasta (657/2019), ulkomaalaislakiin (301/2004), lakiin verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta (99/2023) ja arpajaislakiin (1047/2001). Sisäministeriöllä ei ole huomautettavaa esitettyihin

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

lakimuutoksiin. Sisäministeriö kiinnittää oikeusministeriön huomiota kuitenkin siihen, että kumottavaksi esitettyä ulkomaalaislain 183 §:ää ja muutettavaksi esitettyä ulkomaalaislain 181 §:n 2 momenttia sekä 184 §:n 3 momenttia on muutettu lailla 1206/2022. Kumottavaksi esitetyn lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavaan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 16 §:ää ja muutettavaksi esitettyä 17 §:ää on muutettu lailla 1210/2022. Lisäksi tuodaan esille, että kumottavaksi esitetty arpalaislain (1047/2001) 62 h §:n 2 momenttia ja muutettavaksi esitettyä arpalaislain 62 k §:ää on muutettu lailla 1284/2021.

Sisäministeriö tuo oikeusministeriön tietoon, että sisäministeriössä on meneillään lainsäädäntöhanke lainsäädäntömuutoksista lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käyttöön rikostorjunnassa (SM017:00/2024). Hankkeen toimikausi päättyy 31.12.2026.

Samoin tuodaan oikeusministeriön tietoon, että sisäministeriössä on meneillään hallitusohjelmaan perustuva lainsäädäntöhanke rahapelijärjestelmän uudistamiseksi (SM053:00/2023). Hankkeen toimikausi päättyy 31.12.2025. Tavoitteena on, että hallituksen esitys voitaisiin antaa eduskunnalle keväätistuntokaudella 2025. Hankkeessa on valmisteltu lausuntokierroksella ollut luonnos hallituksen esitykseksi, joka sisältää säännökset seuraamusmaksun määräämisestä ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta. Säännösluonnokset vastaavat sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamisen yhteydessä muutettavaksi ehdotettuja arpajaislain säännöksiä. Uutta rahapelilaki sisältävä esitysluonnos sisältää ehdotuksen sakon täytäntöönpanolain 1 §:n 1 momentin 17 kohdan muuttamisesta. Rahapelilain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain säännökset tulee jatkovalmistelussa ja eduskuntakäsittelyn kuluessa tarvittavin osin yhteensovittaa.

Samoin tuodaan oikeusministeriön tietoon, että sisäministeriössä on meneillään lainsäädäntöhanke tilitapahtumien lisäämisestä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään (SM006:00/2024). Hankkeen toimikausi päättyy 31.7.2025. Tavoitteena on, että hallituksen esitys voitaisiin antaa eduskunnalle keväätistuntokaudella 2025.

Rahamääräisen saatavan perintää koskevat muutosehdotukset

Sisäministeriön pitää perusteltuna, että esityksen mukaisesti maksutilaisuutta koskevaa sääntelyä yhtenäistettäisiin siten, että erillislaeista poistettaisiin erilliset kiinteät maksuajat. Kannatettavana pidetään myös sitä, että maksuaikaa koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin siten, että maksuvelvolliselle annettaisiin päätöksen tai maksuosoituksen yhteydessä tarkemmat tiedot ajasta, jonka kuluessa maksu tulisi suorittaa ennen perintätoimien käynnistämistä.

Sakon muuntorangaistuksen määräämistä koskevat muutosehdotukset

Sisäministeriö pitää perusteltuna, että poliisi ei jatkossa selvittäisi muuntorangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämisperusteita, vaan selvittämisestä vastaisi Rikosseuraamuslaitos.

Menettämisseuraamusta koskevat muutosehdotukset

Esityksessä ehdotetaan tiettyjen esineryhmien siirtämistä Ulosottolaitoksen täytäntöönpantaviksi. Sisäministeriö kannattaa esitettyjen menettämisseuraamusten täytäntöönpanon toimenpiteiden siirtämisestä Ulosottolaitokselle. Sisäministeriö esittää, että menettämisseuraamusta kokevissa muutoseesityksissä tulisi käyttää muussa lainsäädännössä käytettyjä määritelmiä.

Esityksen mukaan Ulosottolaitos huolehtii kiinteän omaisuuden, kuten esimerkiksi ilma-alukseen, kiinnityskelpoisen aluksen tai autoon kohdistuvan menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta. Sisäministeriö esittää, että menettämisseuraamuksen soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan auton sijaan ajoneuvolain (82/2021) 2 §:n 1 momentin 27 kohdassa määriteltyä moottorikäyttöistä ajoneuvoa.

Esityksen mukaan eläinten menettämisseuraamuksen täytäntöönpanovastuu säilyisi ennallaan. Sisäministeriö esittää, että menetetyksi tuomittujen eläinten täytäntöönpanovastuu siirrettäisiin pois poliisilta. Eläinten tappamismääräysten osalta sisäministeriö esittää, että poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos vastaisivat kukin täytäntöönpanosta tutkimissaan rikosasioissa kuten muidenkin esineiden kohdalla.

Sisäministeriö kannattaa esitystä, jonka mukaan viranomaisella olisi oikeus vähentää omaisuuden säilyttämisestä ja myynnistä aiheutuneet kustannukset.

Rikosvahinkosaatavien täytäntöönpanoa koskevat muutosehdotukset

Ei kommentteja.

Rekistereitä ja tiedonluovutusta koskevat muutosehdotukset

Sisäministeriön arvion mukaan tietojenluovuttamisen rajaaminen sakon täytäntöönpanoon, sakon muuntorangaistuksen määräämiseen ja korvausasioiden käsittelyyn sekä menettämisseuraamuksen täytäntöönpanoon ei ole välttämättä riittävää. Esityksessä olisi tarkoituksenmukaista ottaa huomioon poliisin tiedonsaantioikeudet myös muiden poliisille kuuluvien tehtävien hoitamiseksi tarvittaessa, kuten esimerkiksi esitutkintaan tai siihen liittyvään rikoshyödyn jäljittämiseen liittyen.

Sisäministeriössä on käynnissä lainsäädäntöhanke (SM046:00/2023) poliisin tiedonvaihtoa koskevan sääntelyn muuttamiseksi. Hanke perustuu hallitusohjelmaan. Tietojenvaihdon esteitä rikostorjunnassa poistetaan ja lisätään poliisin mahdollisuuksia luovuttaa eri viranomaisille salassa pidettäviä tietoja muun muassa rikosten estämiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi. Lisäksi hallinnollista rikostorjuntaa koskevaa lainsäädäntöä kehitetään tukemaan niitä tarpeita, joita viranomaistoiminnan täysipainoinen ja tuloksekas toteuttaminen edellyttää.

Sisäministeriö kiinnittää oikeusministeriön huomiota siihen, että henkilötietojen käsittelystä poliisitoiminnasta annetun lain (616/2019) 16 §:ssä säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä. Kyseisen pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja sakkorekisteristä. Lainkohdassa viitataan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 50 §:ään. Sisäministeriö esittää, että jatkovalmistelussa yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston kanssa huomioidaan sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin ehdotetun uuden 57 §:n ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoiminnasta annetun lain 16 §:n yhteensovittaminen huomioiden myös edellä mainittu hallitusohjelman kirjaus tietojen vaihdon esteiden poistamisesta rikostorjunnassa.

Sisäministeriö kiinnittää oikeusministeriön huomiota siihen, että henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa (639/2019) annetun lain 22 §:n 1 momentin 4 kohdassa viitataan sakon täytäntöönpanosta annetussa lakiin (672/2002) ja 46 §:n 2 momentissa viitataan sakon täytäntöönpanosta annetun lain 52 §:ään. Sisäministeriö esittää, että jatkovalmistelussa yhteistyössä sisäministeriön rajaosaston kanssa huomioidaan säädösten yhteensovittaminen.

Rangaistusvaatimusta ja päihdetutkimuskustannusten määräämistä koskevat muutosehdotukset

Sisäministeriö kannattaa rangaistusvaatimuksen käytöstä luopumista ja sakkomenettelyn laajentamista päihdetutkimuskustannusten määräämiseen.

Muut muutosehdotukset

Esitysluonnoksessa on todettu, että ehdotetuista lainmuutoksista aiheutuu muutostarpeita poliisin tietojärjestelmiin. Kokonaisuutena arvioiden muutoksilla ei olisi kuitenkaan huomattavia taloudellisia vaikutuksia poliisin toimintaan.

Osastopäällikkö

Tomi Vuori

Poliisitarkastaja

Jari Pajunen

Jakelu

Oikeusministeriö

Tiedoksi

Sisäministeri Mari Rantanen
Valtiosihteeri Antti Salminen
Erityisavustaja Timo Kerttula
Kansliapäällikkö Kirsi Pimiä

VN/10633/2021-SM-111

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: